



Rev. Richard Rogan
62 St. Mark's Pl.
New York, N.Y.
10003

AMERICAN HOME
FOREIGN IN LANE AGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco,
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, WEDNESDAY MORNING, APRIL 12, 1972

STEV. LXXIV — VOL. LXXIV

Katoliški duhovniki v Belfastu proti nasilju

Preteklo nedeljo je bila prebrana v 20 cerkvah pri vseh mašah izjava 30 katoliških duhovnikov proti nasilju IRA.

BELFAST, S. Ir. — To mesto je središče napetosti in nasilij v Severni Irski, tu in v Londonu, deriju je padlo največ človeških žrtev boja med katoličani in protestanti. Ko je britanska vlada prevzela upravo neposredno v svoje roke, kar so katoličani dolgo zahtevali, se je začel katoliški odpor delno lomiti. Dobar del prebivalstva je pripravljen počakati, da vidi, kaj bo London napravil.

IRA — Irška republikanska armada, ki se bori za združitev Severne Irske, z Irsko republiko, je javno odklonila britanski rešitev in izjavo, da bo boj nadaljevala, dokler ne bodo britanski vojaki zapustili Severne Irške.

Nasilja in žrtve zadnjih dni so prignala tudi katoliško prebivalstvo do premišljanja. Sad tega je pismo 30 katoliških duhovnikov v Belfastu, prebrano zadnjo nedeljo v 20 katoliških cerkvah Belfasta pri vseh mašah.

Pismo poziva IRA, naj preneha s svojimi nasilji in naj ne smatra podpore prebivalstva njenih zahtev za končanje zapiranja njenih pristašev brez sodne obravnave za podporo njene mu nasilju, njenim bombnim napadom in moritvi. "Kot duhovniki tega predela vemo, da hoče ljudstvo konec oboroženega spopada, konec nezakonitega zapiranja in konec nasilja po vojaštvu," pravi pismo, ki so ga brali v cerkvah.

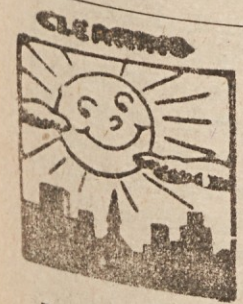
Vodja protestantovskega gibanja "Prednja straža" W. Craig je na zborovanju v Cookstownu dejal, da je dolžnost vseh pristašev samouprave Severne Irške delati na uničenju britanske uprave v Severni Irski.

Aliende pojde v London?

LONDON, Vel. Brit. — Čile ima stare dobre zveze z Veliko Britanijo, ki gradi zanj vojne ladje še po naročilu predsednika Freia. Britanska konservativna vlada ni navdušena za socialističnega predsednika Čila Allendeja, noče pa tega odbijati. V smislu stvarne politike mu je sporočila, da bo dobrodošel, če se na poti v Evropo oglasi v Veliki Britaniji.

Čile je v gospodarskih težavah in se pogaja o odlogu plačila svojih dolgov v ZDA in v Evropi. Potrebuje pomoč pri obratovanju bakrenih rudnikov, ki jih je vzel ameriškim družbam, manjka pa mu tudi vsega industrijskega blaga in denarja, s katerim bi ga naj kupil.

Velika Britanija Čilu lahko pomaga, če se ji bo seveda to zdelo modro in koristno. Važno je, kaj bo Allende na britansko vabilo odgovoril in na kakšni osnovi se bo hotel pogovarjati z Britanci.



Vremenski
prerok
pravi:

Delno oblačno, milo. Najvišja temperatura okoli 65. Možnost dežja.

Novi grobovi

Ignatius S. Urbancic
V terek jutraj je umrl nepričakovano v Veteranski bolnišnici 67 let stari Ignatius S. Urbancic, sin pokojnih Ignatiusa in Gertrude, roj. Hovevar, brat Frances Zimmerman, Josephine Hudak, Josepha, Franka, pok. Mary Kenik in pok. Anne Kosak. Bil je član ADZ št. 24. Do svoje upokojitve pred 5 leti je bil zaposlen pri Cleveland Pneumatic Tool Co. kot ekspediter. Pogreb bo iz Fortunovega pogrebnega zavoda na 5316 Fleet Avenue v soboto ob 8.30, v cerkev sv. Lovrenca ob 9., nato na Kalvarijo.

Brazilijska hoče večji izvoz govedine v ZDA

PORTO ALEGRE, Brazil. — Brazilija je po številu goveje živine na četrtem mestu na svetu, saj ima okoli 105 milijonov glav goveje živine. Indija jo ima 200 milijonov glav, toda to so v glavnem "svete krave", ki počno, kar hočejo, in ne služijo prehrani prebivalstva. Sovjetska zveza ima 150 milijonov glav goveje živine, toda je njena odreja veliko hitrejša kot druge na svetu.

ZDA imajo 115 milijonov glav goveje živine, toda je njena odreja veliko hitrejša kot druge na svetu. V Braziliji zakoljejo letno le 12% goveje živine, v Argentini, ki je med glavnimi izvozniki goveje mesa na svetu, 24%, v ZDA pa — 40%! V Braziliji je povprečna žival za zakol stara 5 let, v Argentini 30 mesecev, v ZDA pa 18 mesecev.

Brazilija ima res veliko glav goveje živine, toda morala se bo pobrigrati za boljšo odrejo in krmljenje, če bo res hotela povečati izvoz mesa. Poskrbeti bo morala tudi za njen boljši zdravstveni pregled, saj priznava, da jim letno skoraj toliko goveje živine pogine zaradi bolezni, kot jo pokoljejo.

Lindsay bo vneto delal za demokratskega kandidata

NEW YORK, N.Y. — Zupan John Lindsay se je po primarnih volitvah v Wisconsinu umaknil iz boja za pridobitev predsedniške kandidature demokratske stranke, pa je vendar odločen demokratsko kandidatu v novembru podpreti z vso vmo.

V njegovi okolici sodijo, da oisi rad z vnetim sodelovanjem v volivnem boju pridobil in slučajno demokratske zmage kako mesto v novi vladi.

Nixon in Trudeau se menila o Irgovini

Jutri zvečer bosta priletela v Ottawa predsednik ZDA R. M. Nixon in žena na tridnevni uradni obisk. Njegov cilj je izboljšati odnose med obema sosedama.

WASHINGTON, D.C. — Odnosi med ZDA in Kanado so na splošno dobri, četudi pride tu in tam do medsebojnih trenj, kot je to slučaj sedaj zaradi različnih pogledov in stališč na medsebojno trgovino. Večji presežek Kanade v trgovinski bilanci z ZDA zahteva po sodbi ZDA nujne ukrepe, ki naj bilanco zravnajo v korist ZDA. V Ottawi se s tem ne strinjajo in zato so začetni razgovori običajni.

K izboljšanju ni doprinesla izjava ameriškega zakladnega tajnika J. Connallyja, da bodo ZDA prisiljene iskati svojo lastno pot. V Ottawi tako "svarila" niso dobrodošla. Ko je bil predsednik kanadske vlade P. E. Trudeau v decembru v Washingtonu, ga je predsednik Nixon zagotovil, da ZDA ne bodo siliile v Kanado in ne vlagale tam kapitala, če Kanada ne bo za to.

Predsednik in Mrs. Nixon bosta vrnila jutri kanadski obisk, ki naj odstrani preostala trenja, če že tudi ne bo mogel rešiti spornih vprašanj. Predsednik Nixon bo v petek govoril v kanadskem parlamentu, v soboto bo podpisal sporazum o čiščenju Velikih jezer, obiskal vmes generalnega guvernerja R. Michenerja, ki je predstavnik kraljice, v glavnem pa reševal vprašanja trgovine in mednarodne politike v razgovorih s predsednikom vlade P. E. Trudeaujem.

Letala C-5A še vedno ne delujejo v redu

WASHINGTON, D.C. — Transportna vojaška letala C-5A, največja na svetu, kljub ponovnim popravilom in spremembam še vedno niso brez hib. Vedno znova se pojavljajo težave in tehnične pogoške.

Studija Splošnega računskega urada, organa Kongresa, je dosegla, da je imelo 15 letal C-5A v zadnjem letu 251 večjih pomanjkljivosti. Razkriva dalje tudi, da Letalske sile sprejemajo nova letala C-5A, ne da bi zahtevale od tovarne, da jih najprej popravi in odstrani pomanjkljivosti, ki so postale očitne. Največkrat odpovedo krila in pristajalne naprave.

Črne koze so Jugoslavijo hudo prizadele

Jugoslavija živi že nekaj tednov in znamenju črnih koz. Vse se je začelo s potovanjem v Meko, mohamedansko sveto mesto, ki so ga pred časom organizirali nekateri muslimanski prebivalci Kosovega, pa se pri tem poslužili namesta običajnega letala počasnega avtobusa, ki je prevozil Turčijo, Irak in Saudsko Arabijo, in se pri tem srečal s kraji, kjer so črne koze nekaj vsakdanjega.

Posledice te nepazljivosti sedaj plačuje vse jugoslovansko prebivalstvo: število umrlih se je povečalo na 28 oseb, 155 pa je bilo obolelih. Največ (102) jih je v pokrajini Kosovo, nekaj pa v Beogradu, Čačku in Požarevcu (Srbija) ter v Plavu (Crna gora). V Sloveniji in na Hrvaškem do-

Iz slov. nasebin

LORAIN, O. — V bolnišnici sv. Jožefa je umrl 4. aprila 83 let stari Frank Soklich s 1729 E. 32 St. Pogreb je bil iz John R. Dovin pogrebnega zavoda 7. aprila v cerkev sv. Cirila in Metoda, kjer sta opravila pogrebno sv. maso rev. Sebastian Soklich in rev. Joseph Yelenec, nato na Kalvarijo.

Pokojni Frank Soklich je bil rojen v Kranju v Sloveniji in je živel v Lorainu 55 let. Sem se je priselil iz Joliet, Ill. Zaposlen je bil kot strojnik v delavnicah U.S. Steel 30 let, dokler ni stopil l. 1955 v pokoj. Bil je član fare sv. Cirila in Metoda, Kluba upokojencev, Kolumbovih viteзов in KSKJ. Zapustil je sina podpolk. rev. Sebastiana Soklicha, vojaškega kurata pri U.S. Air Force v Hafu na Nemškem, hčerki Mrs. Mary Sesek in Mrs. Anthony Yelenec (obe v Lorainu), 6 vnukov in vnukinj, med njimi rev. J. Yelenca, ter sestro Mary Bartol v Cicero, Ill.

Žrtve poapnenja žil se naj odpovedo kajenju

LONDON, Vel. Brit. — Kadilci cigaret, ki imajo poapnene žile, morajo kajenje nujno opustiti, če ne bodo izgubili svojih udov, poroča britanski zdravniški list. V zadnji številki piše, da imajo zdravniki "dobre razloge" za tak nasvet.

Pregled ljudi s poapnenimi žilami ali arteriosclerosis, kot to bolezen imenujejo zdravniki, je pokazal, da je med njimi 95% kadilcev. To je veliko prevelik odstotek, če ne bi imelo kajenje na to bolezen svojega vpliva. Studije v ZDA so dognale, da kajenje očitno poslabšuje stanje arteriosclerosis.

Dr. C. Moses, zdravnik Ameriške srčne zveze, je dejal, da se vseda apnenec in druge trdne snovi v krvi v aorti, glavni dovodni žili, prav tam, ko se ta začne deliti v drobnejše žilice, ki prinašajo kisik mišicam na nogah.

Črna skupina se upira sprejemanju črnih otrok v bele družine

NASHVILLE, Tenn. — Narodna zveza črnih socialnih delavcev je na svoji četrti letni konvenciji tu preteklo nedeljo obsodila izročanje črnih otrok v vzgojo in rejo belim družinam, prav tako pa tudi posvojitve črnih otrok od belih zakoncev.

Zveza trdi, da so take posvojitve "nevarnost za ohranitev črne družine".

LETALSKI DRUŽBI NISTA POSKRBELE ZA VARNOST!

Zvezna letalska administracija je prvič tekom svojega obstoja obdolžila dve letalski družbi, da se nista držali predpisov o varnosti pred ugrabitvijo. Obtožba je v zvezi z ugrabitvami letal v zadnjih petih dneh v domačem letalskem prometu.

WASHINGTON D.C. — Vlada je v zadnjih letih resno delala na omejitvi in preprečevanju ugrabljanja letal, ki je postalo sorazmerno pogosto tako v domačem kot v mednarodnem letalskem prometu. Letalske družbe same so v tem pogledu storile premalo, kot je bilo ponovno omenjeno od raznih uradnih zastopnikov, vendar oblasti niso doslej nikdar nastopile proti letalskim družbam zaradi pomanjkanja sodelovanja ali celo zaradi kršenja predpisov o varnosti letalskega prometa. Ugrabitve zadnjih petih dni so Zvezno letalsko administracijo končno pripravile do tega, da je uradno obdolžila dve letalski družbi, da se nista držali predpisov in da sta zato v glavnem sami krivi, da je prišlo do ugrabitve njihovih letal.

Najvišja kazen za vsak prekršek, ki sta ga letalski družbi obtoženi, je \$1,000 globe. To vsekakor ni kazen, ki naj bi imela kak poseben vpliv na letalske družbe, katerih promet gre v sto milijone in več. Načelnik Zvezne letalske administracije James Murphy je to povedal jasno, ko je v zvezi z obtožbama pripomnil: Mislim, da nobena letalska družba ne mara veljati za manj varno kot njena tekmovalka!

Kršitve varnostnih predpisov sta bili obtoženi družbi United Air Lines, največja letalska družba v deželi, in Pacific Southwest Airlines. Prva je lastnik letala, ki je bilo ugrabljeno pretekli petek in je bila ugrabitvijo izplačana skupnina pol milijona dolarjev. FBI je ugrabitvijo našla in rešila tudi odkupnino z izjemo \$30. Ugrabitev letala druge družbe koncem tedna se je končala na letališču San Diego, kjer so ugrabitelja prijeli, ko je čakal na letalske zemeljave in na odkupnino.

Včeraj je bil izvršen nov poskus ugrabitve letala na letu iz Portlanda proti Havajem. Ugrabitelj je zahteval odkupnino pol milijona dolarjev od zvezne vlade. Grozil je, da bo letalo razstrelil, če mu zahteve ne izpolnijo. Predno je grožnje mogel izvesti, so ga prijeli in ga poslali na zdravniški pregled.

ker niso prepričani, da je bil čisto priseben.

Paleslinci pozivajo k gospodarski vojni proti koristim ZDA

Palestinski Arabci so na Palestinskem narodnem kongresu v Kairu pozvali k gospodarski vojni proti ZDA.

KAIRO, Egipt. — Ahmed Shukairy, nekdanji načelnik Palestinske osvobodilne organizacije, je na Narodnem palestinskem kongresu tu predložil, naj bi bila sklicana konferenca vseh arabskih držav, na kateri bi razpravljali in sklepali o gospodarski vojni proti Združenim državam, ker te podpirajo Izrael.

Poročilo o tem predlogu je prinesel včeraj Al Ahram, vodilni egiptski list, ki ga ureja Heykal svetovalec predsednika Sadata. Prav tako je ta list poročal, da je Egipt izdal ukrepe za prekinitev vseh trgovskih stikov med Egiptom in Jordanijo, s katero je Egipt pretekli teden prekinil diplomatske stike.

Predlog za gospodarsko vojno proti ZDA v arabskem svetu ni nič novega, za to se zavzemajo tam že od same ustanovitve Izraela, le da so bili v prvih letih ti glasovi bolj šibki, pa se okrepi in nato skoraj utihnil, ko se ZDA skupaj z ZSSR leta 1956 nastopile proti Veliki Britaniji Franciji in Izraelu, ki so tedaj hoteli z orožjem spraviti Naserja na kolena.

Odnosi med ZDA in Egiptom niso bili dolgo dobri, Naserjeva politika je ubirala pota, ki niso bila v skladu s koristmi ZDA. Prišlo je znova do trenj in junija 1967 do očitnega preloma, ko je Naser obdolžil ZDA, da so s svojimi letali pomagale Izraelu pri napadu na Egipt.

Argentinski levičarji umorili ugrabljenega direktorja Fiata

BUENOS AIRES, Arg. — Levičarji skrajneži so umorili direktorja Fiata Italijana Oberdana Sallustro, ki so ga ugrabili pred tremi tedni. Iz zasede so ustrelili tudi armadnega generala Juana Carlosa Sanchezza, poveljnika drugega armadnega zbora v Rosariu.

Oba umora sta razdražila vlado predsednika gen. A. Lanusseja. Morilec so se sami predstavili oblastem s pismom, ki so ga pustili na pošti v Rosariu, kjer so umorili gen. Sanchezza. Bili so člani Ljudske revolucionarne armade in Revolucionarnih oboroženih sil, dveh skrajnih marksističnih terorističnih skupin.

Predsednik Lanusse je izjavil, da nasilja ne bodo preprečila izvedbe napovedanih volitev v prihodnjem marcu, kar naj bi bil cilj takih napadov. Mesto Rosario so blokirali od vseh strani in pozvali prebivalstvo, naj pomaga odkriti morilec.

Sporočajte domače vesti!

Iz Clevelanda in okolice

Mrs. Gilly je govorila—

Mrs. A. Gilly, katere mož je bil obsojen na smrt zaradi umora J. Yablonskega, njegove žene in nečere, je priznala svoj delež pri pripravi zarote za umor Yablonskih, pa pri tem imenovala tudi par visokih uradnikov Unije premogarjev, ki naj bi bili v zaroto za pleteni. Njena izjava, ki obsega 22 strani, bo objavljena jutri tekom sodnega postopka proti njenemu očetu S. Huddlestonu, ki je obtožen sodelovanja pri umoru Yablonskih.

Perk se še ni odločil za potovanje v Milan—

Zupan R. J. Perk je povabljen na mednarodno konferenco mest v Milan v Italijo za prihodnjo nedeljo, ponedeljek in torek. Zvezna vlada je vse pripravila za pot in je pripravljena kriti vse potne stroške. Zupan se kljub temu še ni odločil, ali pojde ali ne. Doslej še ni bil nikdar izven ZDA in tudi ni imel potnega lista. V Milan je Perk poslal predavanje o položaju Clevelanda, ki ga naj bi imel v Milanu. Če ne pojde on tja, ga so tam prebral njegov tiskovni pomočnik H. Volk.

Demonstracije proti vojni spet v novih razmerah

WASHINGTON, D.C. — Skupine, ki so vodile demonstracije proti vojskovanju v Vietnamu, priznava, da je javnost izgubila zanimanje za njihov napor. Za protivojni pohod preko vse ležale so nabrali le 25 udeležencev.

Sedaj, ko je rdeči napad prignil pozornost javnosti, se je položaj bistveno spremenil in vodniki protivojne propagande upajo, da bodo v svojih naporih bolj uspešni. Obsežne protivojne demonstracije pripravljajo za 22. april.

Najprej se je razgledal

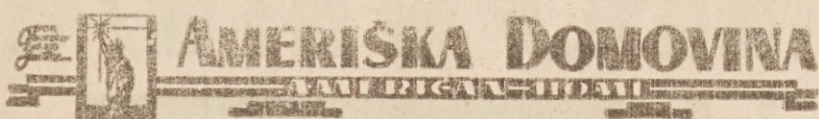
WASHINGTON, D.C. — Predno je John H. Chafee odstopil kot mornariški tajnik, je pregledal položaj v državi Rhode Island glede izgledov svoje kandidature za zveznega senatorja. Trdijo, da je povpraševanje pokazalo, da ima Chafee "odlične" izgleda za zmago nad demokratom Claibornom Pellom.

Zadnje vesti

CHARLOTTESVILLE, Va. — Stanje bivšega predsednika ZDA L. B. Johnsona se je toliko izboljšalo, da so ga sinoči iz tukašnje univerzitetne bolnišnice prepeljali v Brooke Army bolnišnico v San Antonio, Tex., 80 milj od njegovega doma.

WASHINGTON, D.C. — Adm. Thomas H. Moorer, načelnik skupnih glavnih stanov oboroženih sil ZDA, je dejal častnikarjem potem, ko je poročal o položaju na tajni seji Domovega odbora za oborožene sile, da so južnovietnamske oborožene sile zaustavile rdečo ofenzivo in prehajajo ponekod že v ofenzivo proti sovražnikom.

CAPE KENNEDY, Fla. — Posrečilo se je odkriti napako v raketi Saturn V in sedaj poteka vse v redu za v nedeljo zgodaj popoldne določeni polet Apollo 16 proti Luni.



6117 St. Clair Avenue — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROCNINA:

Za Združene države:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months

Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 73 Weds., April 12, 1972

Predsednik Nixon obljublja pomoč katoliškim šolam

Radi se bahamo, da smo najbogatejša dežela na svetu, pri tem pa vsi prav dobro vemo, da so naše šole v precejšnji, če že ne kar naravnost resnih finančnih stiskah. Ker istočasno priznavamo, da so dobre šole potrebne in da imajo naši otroci do njih pravico, mora biti nekje nekaj narobe. Kalifornijsko vrhovno sodišče je zadelo žebelj na glavo, ko je odločilo, da je treba za vzdrževanje javnih osnovnih in srednjih šol najti nov način, ker sedanji ne jamči enakosti.

Šole se v naši deželi vzdržujejo od davkov na nepremičnine v posameznih šolskih okrožjih. Ker je vrednost nepremičnin različna, imajo različna šolska okrožja na razpolago različne vsote denarja za vzdrževanje šol. Tako pride do razlike v šolskih zgradbah in šolski opremi, pa tudi do razlike v učnih močeh. Šole z malimi sredstvi se morajo zadovoljiti z vsem, kar dobe za svoje skromne plače.

Kalifornijsko vrhovno sodišče je odredilo, da je treba poskrbeti, da bodo imeli vsi šolski okraj za vzdrževanje šol sorazmerno enaka sredstva. To je možno le, če se davek za vzdrževanje šol pobira skupno za vso državo, še boljše za vso deželo, in se ga nato razdeli tako, da bodo imeli vsi šolski okraj sorazmerno enaka sredstva.

Taka rešitev izgleda enostavna, pa jo bo težavno doseči, ker bi z njo prejel ali slej prešlo vodstvo in nadzor nad šolami na državne ali zvezne oblasti. Tega se velik del staršev brani, ker so naše osnovne in srednje šole od vsega početka pod krajevnim nadzorom. Iskati bo torej treba kompromis, ki bo omogočil enakomerna sredstva za vzdrževanje šol, določil v glavnem enak šolski program, pa pustil nadzor nad šolami vsaj v glavnem v rokah krajevnih oblasti, oziroma izvoljenih šolskih odborov.

Ko se bori z denarnimi težavami javne šole in je zateva po njihovi enakosti vedno glasnejša, so v še večji stiski šole, ki se vzdržujejo iz privatnih sredstev. Nas zanimajo tu v prvi vrsti katoliške šole, v katere hodi dober del slovenskih otrok.

Vzdrževanje farnih šol je bilo nekdanj cenejše, ker so v njih učile skoraj brez izjeme redovnice in redovniki, ki so smatrali to za svojo redovno dolžnost in niso zahtevali od fara plač, ki jih morajo te sedaj plačevati laičnim učnim močem. Cenejše je bilo vzdrževanje šolskih poslopij, manj se je izdalo za šolske potrebščine. Starši so nekdanj smatrali za svojo sveto krščansko dolžnost, da so poslali svoje otroke v katoliške šole in pri tem niso varčevali, četudi je bilo marsikdaj težje za denar, kot je danes.

Pripravljenost na žrtve je iz leta v leto manjša, peša celo med katoliškim duhovništvom in redovništvom, ne le med laiki. Prenekaterim staršem, ki so vsaj po krstnem listu katoličani, je malo mar, ali hodi njihov otrok v katoliško šolo ali ne. Naj le hodi, če to nič ne stane! Da bi kaj plačevali za vzdrževanje katoliške šole, v katero hodi njihov otrok, jim ne pride niti na misel. To jim je nesmisel, če že ne kar krivica!

Pri takem stanju je razumljivo, da so katoliške šole, osnovne, srednje in tudi visoke, v denarnih težavah. V zadnjih 7 letih so prav zaradi tega skoraj eno četrtno teh šol zaprli. V nevarnosti so tudi ostale.

Predsednik R. M. Nixon je lani v avgustu dejal v New Yorku Kolumbovim vitevom, da lahko računajo na njegovo pomoč pri vzdrževanju in ohranjanju katoliških šol. Pretekli teden je v Philadelphiji dejal, da "moramo najti način" za ohranitev nejavnih šol, ker je to "v splošno korist vse dežele", posebno pa naših mest, kjer so katoliške šole velikokrat jedro naselbin in temelj njihovega obstanka.

Predsednik Nixon ima dobo voljo, toda Vrhovno sodišče ZDA, ki je tolmač zvezne ustave, stoji na stališču, da določilo o ločitvi države in cerkve podpiranja verskih šol iz javnih sredstev ne dovoljuje. V kolikor bo Vrhovno sodišče vztrajalo pri takem stališču in bo predsednik Nixon odločen katoliškim šolam pomagati, mu bo ostala odprta samo pot — dopolnila k zvezni ustavi. Ta pot je dolga in polna ovir, zato ni gotovo, da bi privedla do postavljenega cilja.

Pravičnost zahteva, naj vsakdo sorazmerno enako prispeva za vzdrževanje šol. Nihče ne more zahtevati od protestantov in judov, da vzdržujejo katoliške šole, toda prav tako ne more nihče zahtevati na temelju iste pravičnosti od katoličanov, ki vzdržujejo svoje šole, da bi vzdrževali še šole za druge. Če torej ni dovoljeno z javnimi sredstvi pomagati vzdrževati katoliške šole, tudi ni pravično, da morajo katoličani plačevati davke za vzdrževanje javnih šol, ki vzdržujejo že svoje lastne. Predsednik Nixon ima priložnost, da stavi Kongresu potrebne zakonske predloge, če s svojo podporo katoliškim šolam "v korist vse dežele" resno misli.

Kjer je volja, tam je pot, pravi stari narodni rek. Brez dvoma velja to tudi v vprašanju vzdrževanja katoliških šol. Drugod po svetu, kjer določa ustava ločitev cerkve od države, so taka pota našli, tudi pri nas bi jih lahko in jih morda celo tudi bomo. Dotlej so katoliške šole navezane na neposredno in edino pomoč katoličanov. Če ti katoliške šole hočejo, jih morajo biti pač pripravljeni vzdrževati. Če bo postalo to prehudo breme, bo treba pouk v katoliških šolah omejiti na predmete, ki imajo bistveni vpliv na vzgojo srca in duha, vse ostale pa prepustiti javnim šolam. Tudi v tem pogledu je bilo nekaj storjenega in so se ponekod take rešitve kar dobro obnesle.

Ne smemo pozabiti temeljnega cilja katoliških šol: vzgojo otrok, vzgojo njihovega duha in srca! Otroci ne pošiljajo v katoliške šole, da bi se naučili odlično računati, da bi dosegli najvišjo stopnjo v "znanosti", ampak da bi jih tam res vzgojili v poštene, katoliške fante in dekleta!

BESEDA IZ NARODA

Koncert Mladih harmonikarjev



Talent in ponos slovenskega naroda

CLEVELAND, O. — Mladi harmonikarji priredijo svoj koncert 16. aprila t.l. ob pol štirih popoldne v avditoriju pri Sv. Vidu. Koncert bo pod spretnim vodstvom dirigenta g. Rudija Kneza.

Ustvarjalci vseh časov so se prizadevali vklebiti svoje glasbene misli v čim bolj popolno glasbeno obliko.

Wolfgang Amadeus Mozart, Joseph Haydn, Ludwig van Beethoven so tri imena, ki so pogosto omenjena, ko govorimo o glasbenih klasikih. Ti trije mojstri so pojem glasbene umetnosti v drugi polovici 18. in v prvih desetletjih 19. stoletja.

Veliki umetnik in skladatelj Mozart pove, kako si v domišljiji tako nastalo skladbo natanko zapomni in kako jo potem iz spomina napiše na papir pri kakršnikoli priložnosti, če ni drugače, tudi sredi vesele družbe. To ga ne moti, kajti skladba je bila že prej do kraja ustvarjena v njegovi domišljiji, od koder jo sedaj pravzaprav le prepiše. Mozart je imel edinstven spomin za glasbo. V Rimu, v papeški kapeli je prvič poslušal znamenito Allegrijevo skladbo "Miserere". Skladbo je smel enkrat na leto izvajati samo vatikanski pevski zbor in sicer na Veliki petek. Mladi Mozart je po poslušanju odšel domov in celo skladbo, ki jo je zelo zbrano poslušal, samo po spominu brez napake napisal.

Razen utrditve sonetne oblike moramo Haydna pripisati se oblikovanje klasičnega orkestra, ki se v osnovah do danes ni spremenil. Odstranil je cimbal in zgradil orkester na temelju godal, ki so postala tudi glavni nosilec glasbenega dogajanja. Haydnove glasbene misli so preproste, naravne. Iz njegove muzike veje optimizem, prežet z iskreno življenjsko radostjo.

Glasbo, ki so jo posebno cenili, so ljudje podedovali iz roda v rod na dva načina: po ustnem izročilu in po zapisovanju. Pot uстного izročila je bila taka, da so starejši ljudje, ki so glasbo dobro poznali, učili mladi rod pesmi in instrumentalnih melodij. V starokrščanski dobi so nastajale celo posebne pevske šole, kjer so učitelji zelo vestno učili mladino koračnih napevov na pamet.

Glasba je torej tisti živi vrelc, iz katerega zajema človek tudi današnji čas vselej, kadar je potreben duševnega osvežila v osebnih stiskah in sprostitvah, v bolečinah in veselju. Glasba namreč pronica v največje človekovo globino in se dotika najintimnejših svetov njegove duševnosti. Zato je tako važno, kakšna je, kajti po svoji značilnosti je sposobna spremeniti človeka in njegov značaj. Naša glasbena kultura je ti-

sta, ki je sprejeta v vseh deželah z zahodno civilizacijo in se zavoljo tega imenuje "Zahodna glasbena kultura". Ker govorimo o "zahodni glasbi", je pomembno dodati, da bi ji danes že bolj pristojala oznaka "svetovna glasba", saj prodira z zahodno civilizacijo vred bolj in manj v vse kotičke zahodnega in vzhodnega sveta kljub temu, da je glasbenih kultur toliko, kolikor je civilizacij v zgodovini človeštva.

Takšno zgodovinsko opazovanje nas privede do mnogih spoznanj, ki so važna za pravilnejše razumevanje sodobnega splošnega umetniškega in posebej glasbenega dogajanja. Pred vsem nas opozarja na dejstvo, da je tudi današnja doba, tako kot vse ostale, stilno zaokroženi časovni val.

Slednjič nas glasbeni razvoj tudi opozarja na velik pomen in na mogočen vpliv, ki ga je ta umetnost vsekoli imela v razvoju človeštva. Zgodovina nam pove, da je glasba že od nekdaj spremljala človeka na svoji življenjski poti. Spremlja ga tudi danes. Kakor nekoč mati še vedno popeva otroku uspavanke, še vedno prepeva delavec ob delu. še vedno spremlja glasba človeka pri zabavi in odmeva ob najbolj resnih človekovih doživljanjih.

Podobno kot ima vsaka slovenska pokrajina v pogledu ljudske glasbe svoje značilnosti, tako tudi za folklore drugih južnoslovanskih narodov ne moremo pričakovati, da bi bila enolična.

Slovenski najbližja je hrvaška ljudska glasba, zlasti glasba Hrvaškega Zagorja in krajev onkraj Kolpe, medtem ko je v Medimurju opaziti vpliv sosednje Madžarske. Hrvaška posebnost je tako imenovana istrska lestvica, ki ji pripadajo melodije Istre in Kvarnerskih otokov.

Najbolj znan hrvaški instrument je menda tamburica, ki je segla preko Kolpe tudi na slovensko ozemlje. Najstarejše melodije se pojo le enoglasno, v Dalmaciji pa je slišati že ubrano dvo ali triglasno petje, ki je blizu slovenskemu.

Srbske pesmi so dosledno enoglasne tudi tedaj, kadar jih pojo v skupini. Zato pa so bolj ritmično raznolike.

Na tem koncertu bo igralo 45 do 48 mladih godbenikov obeh spolov v starosti od 10. do 16. leta. Vsi ti mladi umetniki bodo v razkošnih slovenskih narodnih nošah, okrašeni z rdečimi nageljni. Stare mamicе boste imele lepo priložnost opazovati in občudovati naš mladi rod; obujajte spomine in v mislih posegajte globoko v preteklost, ko so vaši otroci bili še takoj majhni, kakor so oni, ki jih boste videli na odru.

Ob tej priliki obujajte spomine tudi na vašo mladost; naj izginе odsev otožnosti z vaših obrazov. Zopet bomo slišali iz otroških grl domače melodije naših lepih pesmi, ki bodo zvenele melodično privlačno, domovinsko.

Tako bo tudi glasba v teh pesmih izredno obogatela v svojih vsebinskih izrazih; napela bo notranje doživljanje, postala iskrena, navdušujoča, spodbujajoča. Morda bo od mladih umetnikov, ki jih bomo videli na tem koncertu, le vzklil genij, podobno onim iz prejšnjih obdobj. Goethe je dejal, da je samo ena četrtna genialnosti prirojena, ostale tri četrtnine si je treba pridobiti z neutrudnim, trdim delom. Ker je ves dobiček tega koncerta namenjen za katoliško dobrodelnost — misijone, ste vljudno vabljeni tudi člani katoliških društev in ostalih katoliških organizacij.

Ker je koncert otroška prireditve, se otroci že sedaj veselijo ter si tudi lastijo nekaj več pravic kot sicer; če je to res tako, potem jim teh pravic ne bomo skrajševali. Glede tega jim

bodo "Vandrovci", ki bodo po končanem koncertu igrali za ples in zabavo, šli na roko ter bodo tudi njih melodije ostale v otroških spominih.

Na to res pomembno prireditve smo vljudno vabljeni in naša dolžnost je, da se vsake kulturne prireditve naše mladine udeležimo.

Na veselo svidenje z našimi najmlajšimi!

Valentin Potočnik

Rev. Gabriel J. Rus, S.M.
direktor mednarodne
vzgoje na univerzi
v Daytonu



DAYTON, O. — Rev. Gabriel J. Rus, S.M., katerega mati živi v Clevelandu na E. 80 St., je bil imenovan za direktorja Mednarodne vzgoje na tukajšnji univerzi. Njegova naloga bo, ko bo novo službeno dolžnost prevzel 15. avgusta letos, svetovati tujim slušateljem, voditi sodelovanje, videti in sestavljati programe za študij v tujini. V njegovi skrbi bo tudi izmenjava slušateljev in predavateljev domače univerze z univerzami v tujih državah.

Rev. Gabriel J. Rusu k novemu položaju iskreno čestitam in mu želimo obilo uspeha!

AD

Rev. Anthony J. Prosen
vitez Sv. groba



MILWAUKEE, Wis. — V stolnici sv. Janeza je bil tu napravljen za viteza Svetega groba rev. Anthony J. Prosen, sin Josepha Prosen, 273 Judita Dr., Brunswick, Ohio, po odločitvi papeža Pavla VI. Slavnostni podelitvi viteštva je predsedoval veliki prior reda John J. kardinal Carberry iz St. Louisa.

Za člane vitezov Svetega groba je predpisana najmanjša starost 40 let, rev. A. Prosenu še manjka do te starosti skoraj 10 let, pa je sv. oče napravil pri njem izjemo zaradi njegove posebne delavnosti. Naloga reda je vršiti dobra dela in posebej čuvati svete kraje v Palestini.

Rev. A. J. Prosen je bil lani maja posvečen v duhovnika in je 23. maja 1971 opravil svojo novo mašo pri Sv. Lovrencu v Clevelandu. On je ustanovni član Americans for Justice in the Middle East, Beirut, Lebanon, stalni križar za Sveto deželo, Washington, D.C., član Catholic Theological Society of America in vrste drugih organizacij. Sedaj je pomožni župnik pri cerkvi sv. Pavla in upravitelj Benneth High School v Marion v Indiani.

Rev. A. J. Prosenu k visoki časti in službi naše čestitke!

AD

— Na svetu je 61 slapov, ki so višji od Niagare, seveda pa ne tako mogočni.

Družabni večer Balinarskega krožka

CLEVELAND, O. — V soboto, 22. aprila, prireja Balinarski krožek večerjo s plesom v Slov. domu na Holmes Ave. Za ples igrajo Vandrovci. Začetek serviranja večerje ob sedmih. Namen prireditve je zbrati finančna sredstva za morebitno postavitev strehe nad balinarskimi prostori na Slovenski pristani in za vzdrževanje teh prostorov na splošno.

Vabimo vse naše prijatelje ne toliko, da se večerje za gotovo udeležijo, ker menimo, da bi ta priložnost bila popolnoma odveč, marveč, da si čimprej priskrbijo vstopnice. Pokličite vsaj do konca tega tedna Maksa Jeriča ali kateregakoli od b o r n i k a Slov. pristave in si rezervirajte vstopnice. Prireditve bo v spodnji manjši dvorani in bo število prodanih vstopnic nujno omejeno.

Radi bi videli v svoji sredi ne samo najboljše, tiste, ki skoraj vedno "zadenemo", ampak tudi tiste, ki imate največkrat "smolo". Tiste, ki vržejo balinček na sredo, kakor tudi tiste, ki se samo "po koteh lovijo". In kaj bi brez kibicov, ki jih le redko vidiš balinati, z "nasvetom" so pa vedno pripravljeni pomagati, kot se to za dobre kibice spodobi.

V imenu odbora se lepo zahvalim vsem, ki ste za trdno sklenili, da boste naredili vse, kar se da, da bo ta naš večer uspešen. Na veselo svidenje 22. aprila zvečer v Slov. domu na Holmes Ave. Mecan

Prvi časopisni oglas
BOSTON, Mass. — Prvi časopisni oglas v ZDA naj bi bil prišel Boston News Letter leta 1704.

KIT IZUMIRA

Morski velikan kit, največje živo bitje sploh, je v nevarnosti, da izumre. Vsi mednarodni napori, da bi omejili gradnjo in rabo plavajočih tovarn za predelavo kitovega mesa in olja, so spodleteli. Kitolovska komisija, v kateri je včlanjenih 14 držav, je glavna organizacija, ki se bori za zaščito svetovnih kitovih čred. Več kot 10 let je pošiljala svoje opazovalce s kitolovci, letos so pa ruska in japonska brodogradnja odinila na lov brez zastopnikov komisije.

Razlika v brodogradnji, ki je navezovano na obrežne tovarne za predelavo, in onim ki ga spremlja plavajoča tovarna, je velika. Prvo mora zavleči vsakega kita sproti na obrežje in je zato omejeno na lov kvečjemu 100 milj od obale, drugo pa lahko ostane na visokem morju vse leto. Med tem, ko vse obrežne tovarne predelale lani nekaj 5000 kitov, so jih plavajoče tovarne okrog 34.000.

Mednarodna kitolovska komisija je določila lani posameznim državam kvote za lov. Tako so dovolili Japoncem 9.500 kitov, Rusom 10.000, Ameriki pa 168. Amerikanci niso ujeli niti 100 kitov, drugi so jih pa več kot jim je bilo dovoljeno.

Amerika nima nobene plavajoče tovarne za predelavo kitov, zato ne more tekmovali z Rusi, Japonci, Norvežani. Od 750 ladij, ki so včasih zaposlovala 40.000 ribičev, so ostale lani še 4, vse last Del Monte Fishing Co., Richmond, Kalifornija. Pred Božičem je še ta zaprla svoja vrata, ker ji Federalna komisija ni obnovila licence. Tu se je izkazala zasebna podjetnost prešibka v tekmi z brodogradnjo, ki jih laste ali podpirajo države.

Ceprav kitovi proizvodi niso več važni, se da njegovo olje s pridom porabiti v hidraulični industriji in v kaljenju jekla, meso in kosti pa za hrano domačim živalim.

F. S. FINZGAR:

PREROKOVANA

SLIKE IZ SVETOVNE VOJNE

"Žena" se je pojavila med vrati s cajnico v roki: "Za božjo voljo, imej pamet. Zvonec mi utrgaš."

"Jaz sem se opravil in prišel do semkaj prej, ko vas človek iz hiše spravi."

Matic se je zaobrnil in krenil z velikimi koraki pred njo, da ga je že priletna "žena" težko in hropeč dohajala ter venomer svarila, naj hodi počasi. Matic se pa ni dal dosti preprostiti, tako ga je skrbelo, ko niti sam ni vedel, zakaj.

Ko sta dospela do doma, je Matic odšel v hlev in se tamkaj naslonil ter čakal jutra. Nekoliko je zadrmlal, ali vedno je prisluškval. Zarana se je lotil vardeje, tiho šel v vežo in spet iz nje. Silno rad bi bil odprl vrata in vprašal, kako in kaj. Vračal se je v hlev, postajal na predru in čakal. Rano jutro je že bilo, ko ni več strpel in je spet šel v vežo. Tamkaj je našel Lojzo in "ženo".

"Kako je Francki?" je vprašal šepetaje.

"Čaj, da ti pokažem," je rekla "žena" in šla v hišo ter mu prinesla iz nje v povojček povito dete: "Lej ga, Matička!"

Matic ga je gledal in ves vesel ga je bil.

"Oh, oh, viš ga no, to je Matija, ves Matija. Jamico ima na bradici in skodrane lase kot on." Nerodno ga je pobožal s težko, tega nevarno roko.

"Tebi, Matic, bi se spodobila takale štručka, in ne ena, sedem! Le kaj misliš? Ali boš grunt s seboj nesel na oni svet? Komu boš pa zapustil, če ostaneš takle samski pustež?"

"Če ne bo drugače, pa kar temule, saj bo potreben."

"I, prav. Potlej pa še mater vzemi, ni dosti boljših."

Matic je izbuljil oči in gledal "ženo", kot bi govorila v nerazumljivem jeziku.

"U, le glej me," se mu je namrdnila "žena" in odnesla dete v hišo, a se hitro vrnila:

"Sedaj se pripravi na krst, če imaš opravljeno v hlevu."

Matic se je začel pripravljati. Obul se je, umil, preoblekel, pregledal denar in ko je ves prazničen prišel iz sobe, ga je "žena" oštelala: "Kakšno pripravljanje! Snoči si pa meni opo- našal, kako sem počasna."

Matic se ji je samo smejal in nič ni zameril.

Napotili so se k fari. Dasi je potoma vse mogoče izpraševal, kaj mu je storiti, je bil pri krstu — prvič je bil za krstnega botra — vendar tako grozno neokreten, da se mu je celo župnik nasmihal, kakor se je trudil, da bi bil resen.

Po krstu so šli zajtrkovat k Razdevšku. Lojza je povedala bratu, da gre ta čas h Golobu.

"Nalašč nikar," je ugovarjal France, ali Lojza je šla.

Golob je kosil steljo v gozdu, mati je bila doma.

"H krstu smo prinesli," jo je povedala. "Ali bi šli pogledat?"

"Lepo te prosim, ali je vse zdravo?"

"Vse po sreči, mati," je rekla Lojza in bila vsa vesela.

Tedaj mati ni več zmagala solz. S predpasnikom je zastrla oči, prišla z desnico Lojzo in jo peljala v hišo.

"Lojza, ti si svetnica! Kako bi se ti zahvalila? Ti ne veš, kaj smo pri nas ta čas pretrpeli. Jaz in oče. Saj ni tak, kot se dela. V sanjah jo je klical nazaj, seve, če sem pa omenila, me ni pustil do nje. Ali danes grem. Takoj s tabo. Kaj naj ti postrežem? Morda kave, ali ti čaja zavrem? Kar reci!"

"Ničesar, mati. Samo toliko, da sem vam povedala. Pri Razdevšku čakajo botri. Pojdite pogledat fantička!"

"Ničesar, mati. Samo toliko, da sem vam povedala. Pri Razdevšku čakajo botri. Pojdite pogledat fantička!"

"Ničesar, mati. Samo toliko, da sem vam povedala. Pri Razdevšku čakajo botri. Pojdite pogledat fantička!"

"Ničesar, mati. Samo toliko, da sem vam povedala. Pri Razdevšku čakajo botri. Pojdite pogledat fantička!"

"Ničesar, mati. Samo toliko, da sem vam povedala. Pri Razdevšku čakajo botri. Pojdite pogledat fantička!"

REV. LEON KRISTANC:

Po 40 letih spominčice na grob škofu Gregoriju

(Nadaljevanje)

Nekaj dni pred oracijo je v Ribnici po kratki boleznii umrl moj dobri župnik in dekan g. Anton Škubic. Ker je mrzav kar precej odnehal, sem tvegati in sem se pogreba udeležil. Že prejšnje popoldne sem šel v Višnjo goro, tam prenočil in se v rano jutro odpeljal z vlakom preko Grosuplje v Ribnico. Pogreb je vodil škof Gregorij. Po vsem končanem še na pokopališču smo se pozdravili z županom Oničem in z nekaj možmi ter so me nagovarjali, da v soglasju z menoj stopijo do škofa s prošnjo, da bi nasledil pokojnika. Zahvalil sem se jim za zaupanje, da imam nje in Ribnico v lepih spominih, vračati se pa ne nameravam. Tako sem se poslovil od lepega kraja mojih najlepših let — za vedno. Če bi jim ustregel, bi moja življenjska pot šla na vse drugačen način in bi ne pisal teh spominov, ker bi moje kosti že dolga leta trohnele nekje v kočevskih gozdovih v družbi pobitega P. Placida in nešteto drugih, ker z mojim dolgoletnim delovanjem v Ribnici sem si pridobil mnogo prijateljev, pa nakopal nasprotnike in tudi sovražnike.

Mudilo se mi je domov na daljino Prežganje. Že pozno popoldne sem dospel v Višnjo goro, kjer me je po naročilu na kolodvoru pričakoval hlapec Janez in mi pove, da je v Volavlah nekdo nevarno zbolel. Celotno škornje mi je prinesel, da bi v snegu lažje hodil. V kaplaniji sem se preobul, gospod kaplan nama je postregel z dobrim čajem in sva se spustila v hrib. Nočilo se je že in pričelo je snežiti. Zaskrbelo me je: dve uri boje in v snegu. Po enourni hoji, ki je bila že kar naporna sva prišla do vasi Leskovec, kjer je bila doma moja gospodinja. Presenetila sva, bili so vprav pri večerji. Kar domače sva se sezula in poseda po zapečkah, kako se nama je ob topli peči prileglo. Povedal sem, da morava nujno naprej domu in zunaj je pošteno snežilo. Dva brata sta se ponudila, da naju spremljata, ker "pot skozi zasneženi gozd in potem po planem in še v hrib bo huda".

Ko sva se tudi midva pošteno podprla, smo se spustili v snežni metež. Fanta sta gazila naprej, hlapec je sledil s svetlo, jaz sem hodil zadnji. Ko smo prišli na plano, je pa pihal veter in bril okrog ušes in silil sneg v obraz, da smo se večkrat pomikali raje s hrbtom naprej. Že pozno v noč smo se privlekli na hrib, župnišče je bilo do oken zasneženo.

Kako sem se oddahnil, še bolj, ko ni bilo sporočila, da se je bolniku stanje poslabšalo. Sezuli smo se v obširni "hišterni", posedli na toplo peč in si delili že postano in pregreto večerjo. Brevir in molitve sem

opravil še na vlaku; bil sem prost in sem si zaželel počitka na topli peči. Postlali so mi in prijetno je gredo. Pa je zunaj zalajal pes Amor, Tačko je skočil na klop in kraguljčki so zacinglali.

Dekla radovedna odpre vežna vrata in se vrne: "Gospod, obhajilo imate v Volavle, bolniku se je poslabšalo in želi "gospoda", in v taki noči. "Že odrasel fant je stopil v sobo in v strahu pove, da so oče hudo zboleli, da je prišel s sanmi in z njim še trije sosedje z lopatami za pomoč v zamestih. Brez nadaljnjega sem se opravil. Zunanaj so za silo zgazili do cerkve, da sem dobil Najsvetejšje. Razložil sem, da glasno ne bom molil običajni rožni venec in naročil, da naj eden gre s svetilko naprej, da v temi ne zgrešimo zamestene poti. "O kam, Gospod, gre Tvoja pot", sem si mislil; pa zvezde niso migljale, le snežilo je, ko sem že sedel v koče zaviti.

Počasi je šlo, konja sta hropla in se jima je udarilo pod kopiti, sanke so škripale in se nagibale zdaj sem, zdaj tja in se nagibale, da se preuknememo. Vsak je bil v svojih mislih, saj smo bili z Bogom na poti. V zamestih so poprijeli za lopate in smo se le prekopali do zamestih Volavel, iz upehanej konj se je kar kadelo. Kljub pozni noči in snežnemu meteu okrog oglov so sosedje pričakovali in v veži celo zapeli: "Zveličar moj, le tu obstoj". Bolnik, premožen kmet, je bil res potreben tudi duhovne pomoči. Po vsem končanem, ko ga je v kašlju kar davilo, se je opravičeval, da me je zaželel ponoči in v taki snežni vihr. Pomiril sem ga, da sem srečen in vesel, da mu morem biti v pomoč. Po vsem prestatem sem bil vesel in bil Bogu in tudi sv. Jožefu hvaležen tudi za srečo, da sem se pravočasno vrnil iz daljne Ribnice in se odpovedal vsem obiskom, na katere so me vabili. Kaj bi bilo, če bi bolnik umrl brez "gospoda". Tako je pa bilo vse v redu, bolniku in domačim ustrezno in še Domoljub je dobil novega naročnika in strupeno ljubljansko Jutro je enega zgubilo.

Domači bi mi radi postregli s čajem, vsaj z brinjevcem, pa sem se jim zahvalil, ker je bilo že kar čez polnoč in sem želel opraviti sv. mašo, čeprav v mrzli in prazni cerkvi. Dobra sosedica sta premenjala konja in so me potegnili proti fari. Družina je še čakala na peči v hišterni; umaknili so se mi in sem tistih par ur kar tam prespal. Bilo je res spanje pravičnega, polno veselega zadoščenja po tolikih doživljajih in naporih prejšnjega dne in težke noči. Že pozno v dopoldnevu, ko se ni vreme uneslo se je oglašil župan in se zanimal za mojo pot in tožil, kako se mu delo

kopiči, ko je vsaka hiša prosila za "karte" za petrolej in podobno. Posedela sva na peči po kosilu. Jaz sem se dobro odpotil in naslednji dan sem se v solčnem popoldnevu odpeljal po že preorani cesti v Ljubljano na operacijo.

Tedni po srečno prestani operaciji so bili dobrodošli. Uslužna patra, bela meniška sta mi bila v veliko pomoč. Jaz sem se držal doma, pater je hodil v šolo in obiskoval bolnike ter ostarele za Veliko hoč. Z mizariskim mojstrom smo bili dogovorjeni, da popolnoma obnovimo cerkvena okna, saj je bilo malokatero celo. Obljubil je, da bo njegovo delo končano do praznikov. Po dogovoru je hotel imeti nekaj denarja na predum, katerega pa mi nismo imeli. Zato mi je kar prav prišlo, ko sem med okrevanjem moral k zdravniku na pregled, da sem v Ljubljani imel priliko stopiti na škofijo in prositi za obljubljeno pomoč, ker smo bili res v nujni potrebi. Ker je zdravnik ordiniral le v popoldanskih urah, sem prosil za pogovor s škofom.

Razložil sem zadrego, da farani že po prejšnjih velikih datjavah za obnovu župnišča ne zmorejo vsega prispevati za potrebna okna, katere so pa že v delu. Škof se je zavedal dane obljube, poklical je škofijskega blaginika in mi dal za prošeno vsoto. Zanimal se je za mojo operacijo. Še iz svojega mi je dal nekaj za kritje računa in mi naročil, naj izračunam čas za popolno okrevanje. Zahvalil sem se mu za vso skrb in naklonjenost ter veliko uslugo in mu obljubil, da se bom trudil, da bo ob birmi sam videl uspehe velikega zaupanja in dobrote. "Dragi gospod župnik — mi je segal v roke —" Hvala vam za vse delo, katero bom videl, če bo Gospod hotel." Prosil sem za blagoslov in sva se poslovila, bilo je v sredi februarja.

Pri zdravniku sem hitro in zadovoljivo in dobro opravil in se odpeljal na Prežganje, katero pa dobri škof, žal, ni nikdar več videl, ker Gospod je ukrenil in hotel drugače. Jaz sem z mizarjem poravnal račune, izgotovljena okna so prepeljali in smo jih zložili v Prosvetni dom. Videti jih vzdiguje in vstavljene pa, žal, tudi meni ni bilo dano, ker je tudi Bog hotel in ukrenil drugače.

V času mojega okrevanja je bila razpisana župnijska Policija pri Višnji gori. Moj dobri prijatelj in sosed še iz časa moje višnjegorske službe, župnik g. Jože Bambič se je močno prehladil in hudi pljučnici podlegel komaj dobrih 50 let star; bil je iziboren pevec tenorist. Sicer bolj nizkohribovska župnija, komaj uro hoda od železniške postaje Višnja gora ali do Grosuplje — in brez farovskega posestva, do katerega sem začel izgubljati veselje. Saj sem ob njem izčrpal vse svoje moči in tudi prihranke, zlasti v zdrav-

ODPRTO SOB. IN NED. 1. POP.

RUSSELL GARDEN ESTATES

EUCLIDSKO NAJNOVEJŠE NASELJE

860, 870 in 880 E. 250 St.

4 spalnice, kolonialni stil, na E. 240

OGLEJTE SI! Ranč hiše s 3 spalnici! Ena z aluminijasto oblogo, ena zidana, ena s priključeno garažo. Vse te hiše imajo po 3 spalnice, so v celoti podkletene. Kvalitetna gradnja! Vse napeljuje položene in plačane, vključno podzemne napeljave. Prikladna, lahko dosegljiva okolica iz Lake Shore Blvd. ali iz Lakeland freewaya pri E. 250 cesti.

499 E. 260 St.

UPSON REALTY

Realtor

731-1070

stvenem oziru je kraj postal za mene nevaren.

Napisal sem prošnjo za izpraznjeno mesto; saj sem imel dobra priporočila: obnovljeno župnišče, urejeno gospodarstvo in zdravniško spričevalo. Pa prošnje nisem oddal.

Ko Polica ni še bila oddana, sem se Prežganja rešil brez prošnje na čudovit način v varstvu sv. Jožefa. Po nepremišljenem "puču" v noči 27. marca 1941, ki je prinesel Beogradu novo vlado generala Simovića, je mladina in dijaštvo po vsem mestih Jugoslavije naslednji dan demonstrirala in manifestirala, kakor da bi klicali Hitlerja in Nemčijo na korajžo, kar je prineslo takoj usodne posledice. Po večmesečnem klicanju na orožne vaje je bila menda vprav za 1. april razglašena splošna mobilizacija vojaštva in vprežne živine, konj in celo volov v ljubljanski okolici. Vseposvoda je bila sama zmešnjava, ko je na Cvetno nedeljo, 6. aprila 1941, Nemčija dejansko napadla Jugoslavijo.

Zgodaj zjutraj so že grmeli obrambni topovi z Ljubljanskega gradu, ko so se pojavila nemška letala in — upam, da se prav spominjam, obstreljevala tudi radijsko postajo na ljubljanskem polju, ker moj skromni radio je takrat že utihnil. Istočasno so tudi že bombardirala Zagreb in razbijala Beograd, kjer je bil od bombe smrtno zadet tudi velik Slovenec dr. Franc Kulovec.

Imam ga v dobrem spominu. V začetku mojih gimnazijskih let je bil tudi moj profesor na škofijski gimnaziji v St. Vidu nad Ljubljano. Med prvo svetovno vojno je bil mobiliziran kot vojni kurat k znanemu 17. pešpolku "Kranjskih Janezov" in je z njimi delil vse vojskino gorje. Ob ustanovitvi Jugoslavije se je pridružil dr. A. Korošcu in postal njegov zvesti sodelavec v službi naroda. Po njegovi prežgodnji smrti je bil izvoljen za njegovega naslednika. Ko se je na svoj god 2. aprila 1941 poslavil v Ljubljani od prijateljev, jim je rekel: "Srbi niso zgradili Jugoslavije, pač pa so jo razbili." Preroške besede so se uresničile že tiste usodne dni.

Mala država je bila nepripravljena za vojno z dobro oboroženima sovražnikoma Nemci in Italijani. Tako hvaljena "obrambna Rupnikova črta" ob laški meji od Notranjske dalje vse do Gorenjske, je bila preokračena in izgubljena brez kakega boja. Se v mirnem času zgrajena vojaška cesta brez večjih mostov od Sostra pod Ljubljano ob potoku Besnica skozi Trebejavo in dalje proti Smartnem pri Litiji, Trebnju, Sevnici ob Savi in dalje proti Hrvatski, je bila eno samo ogromno mravljišče. Tudi po tej cesti se je premikalo, v resnici bežalo vojaštvo z Gorenjske, Notranjske in Ljubljane proti Dolenjski ter dalje proti Gorjancem, da tam šele stvorijo prvo fronto in se sovražniku postavijo v bran in so tako Slovenijo že prepustili nesrečni usodi.

Dalje sledi)

Ženske dobijo delo

Delo za žensko

Iščemo Slovenko, ki bi delala družbo in skrbela za bolešno žensko. Dobi sobo, hrano in plačo. Kličite po 5. uri LI 1-2881

(74)

Večji pridelek bombaža

BIRMINGHAM, Ala. — Sedaj pridelajo na 25 milijonov akrov toliko bombaža, kot so ga pred 25 leti na 40 milijonih akrov.

Help Wanted Male

Plater's helper

Steady worker, not over 40 years old.

ELECTRO PLATING WORKS

3951 St. Clair Ave. rear

(75)

MALI OGLASI

Naprodaj

V starem kraju, v Sloveniji se prodaja lepo urejeno posestvo z lepim, mladim vinogradom. Posedstvo je v kraju GLOBOKO pri BREZICAH. Za več podatkov pišite na:

Gospa Vlatka Sporiš

Klaičeva ul. 74

41000 Zagreb,

YUGOSLAVIA

(82)

"Cottage" naprodaj

Spalnica, dnevna soba, kuhinja, kopalnica, pralnica, zaprt porč, zadaj terasa, kot nov, je naprodaj v Grovewood okolici.

Kličite 486-0091

(74)

V najem

Oddamo 6-sobno stanovanje, 3 spalnice, v okolici St. Clair Ave. in E. 74 St. Samo odraslim. \$75.00 HE 2-1038

(74)

v Euclidu

Naprodaj je bungalov, 3 spalnice v fari sv. Kristine; klet, obložena kopalnica, nadstrešja, rekreacijska soba, garaža, 50x150 čev. lot. \$24,500.

Lastnik 481-6859

(73)

Iščeta stanovanje

Zakonca, srednjih let, iščeta 3 do 4-sobno stanovanje z garažo. v Euclidu ali pa v bližini E. 185 St. se moramo seliti v mesecu juniju. Kličite 261-3722

(75)

Lastnik prodaja

dobro 2-družinsko hišo na 1263 E. 67 St., vsa podkletena, 2 plin-ska furneza, 4 garaže, velik vrt. Ugodna cena. Kličite 881-2195 in vprašajte za Tonija.

(75)

Kupimo

Radi bi kupili rabljeno klavirsko harmoniko za otroka.

Kličite 361-4632

(74)

HIŠE NAPRODAJ

Tri leta star ranč

hiša, polna klet, 10 akrov gozda, 17 akrov ravne zemlje, dosti vode in good drainage, južno od Geneva 7. milj od Slovenske Pristave, lepeše kot novo.

V Euclidu

Majhna hiša, idealna za upokojence ali novoporočence. Samo \$15.900.

Za podrobnosti kličite

LAURICH REALTY

481-1313

496 E. 200 St.

(75)

Naprodaj

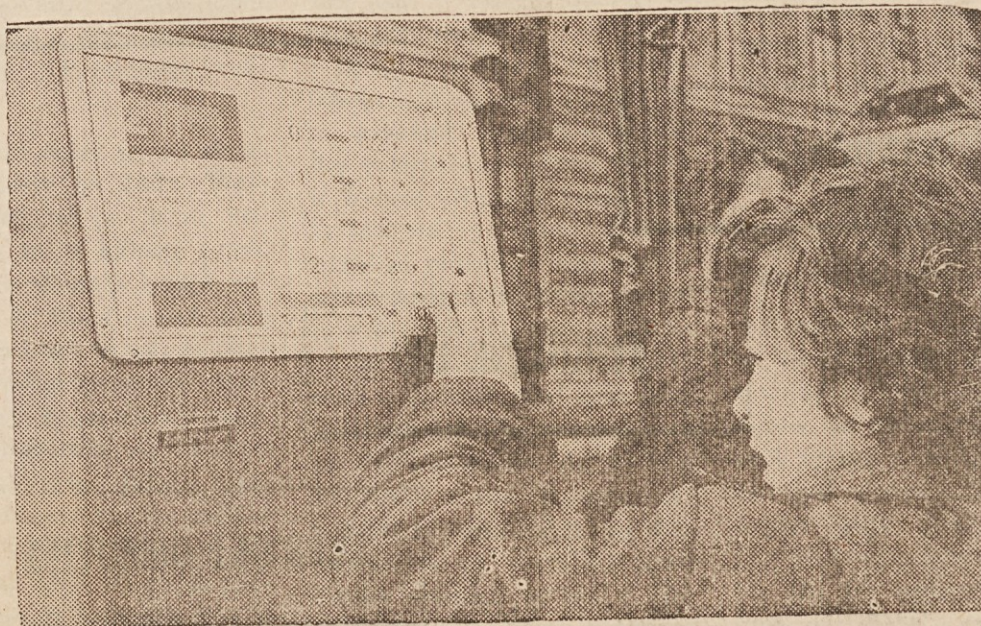
2-družinska hiša na School Avenue, 4-4, klet, garaža. Odličen začetni dom za novoporočence ali upokojence z dohodkom.

Delikatna trgovina z licenco za pivo in vino v Grovewood okolici. Velik promet, nobene konkurence. Lastnik gre v pokoj. Kličite:

STREKAL REALTY

481-1100

(74)



NOV NAČIN PARKIRANJA — V Parizu preskušavačo novo vrsto parkirnih metrov. Posebna naprava izdaja listke za parkiranje po želji, oziroma po denarju za izbran čas. Tako ni treba premešljati, ali je čas že potekel in je treba vreči v meter nov kvoder. Slika kaže voznico pri pregledovanju naprave in izbiranju listka.

MATIJA MALESIC:

KRUH

POVEST SLOVENSKE KRAJINE

"Pravica? Ritoper, ali misliš, lite! Ako je kje kaj pravice na da ni Boga v nebesih, ki vidi, svetu, jo najdem!"

"Andraž, za tri mesece ti izplačam; tudi za ves julij ti dam, čeprav nisem dobil za julij zate niti zrnca..."

"Čakaj, Ritoper!" bruhne Verena s silovitim srdom iz sebe, zagrozi z roko in hoče oditi.

"Križani Bog!" zajeci žena.

"Ali naj gladu poginemo? Ali se nismo dovolj nastradali?"

"Atek, atek!" Otroci se mu zapletlo med noge in ga pridržujejo.

"Ali ne bomo jedli jutri belega kruha?"

"Ritoper naj vas ima na svoji črni vesti!"

"Saj se pomiri, saj se pomiri!" zatrjuje Verena Ritoperju.

Ko da je šinila jeza iz Verena na ljudi, zahrumi med gnečo val nejevolje. Gorke padajo na Ritoperjevo goljufijo.

"Ne razdelim danes!" odloči palir.

Vsi sveti so jutri, tako velik praznik, prvi Božič — pa naj bodo lačni? Pa si naj ne privoščijo belega kruha? Po tolikem gladovanju? Po tolikem pričakovanju?

"Stefan, kaj naj jutri kuham?"

Proseče gleda žena Verena.

"Kvas sem že postavila za kruh — ali naj se vrnem prazna domov?"

"Naredi, kar hočeš!" Verena se iztrga otrokom in korači ko brez cilja po vasi. Domov noče.

Verenka preprosi Ritoperja. In Ritoper ji odtehta.

In še druge prosijo Ritoperja. Moj Bog, trmasti so moški!

In Ritoper se vkljub svoji jezi omehča in jim odtehta.

"Ali vzameš danes, Andraž?"

Andraž ne ve prav, ali bi vzel ali ne bi.

"Se čudno, da ti sploh kaj ponuja!" pripomni Ivan.

"Ne vzemi!" brani mati. "Roko, zdravo, mlado roko naj ti vrne!"

"Andraž, pridi sam, kadar hočeš! Matere mi ne privedi s seboj, sicer ti ne izplačam za ves julij!"

Andraž speče. "Pa se premis-

"Najdeš, Andraž, najdeš!"

hiti mati. "Zavarovati bi te moral, da bi dobil odškodnino. Ali se roke gubijo za nekaj kil silja?"

Pastor in plebanoš sta rekla, da bi moral dobiti odškodnino! Pravica mora neke spati na svetu!

Prebudiš jo! Pusti mu silje! Iz moke, ki se je drža kri, bi ne mela kruha!"

"Pastor je rekel in plebanos je rekel! Glej, glej, kaj vse vesta učena gospoda!"

Ritoper se prisiljeno nasmeje. "Tudi jaz poznam postavle! Ko pribito je, Andraž, da se še za plačo za mesec julij obrišeš pod nosom, če ne vzameš takoj, kar ti ponujam. Iz svojega ti nekaj navržem danes, ker se mi smiliš! Do jutri se morda premislim."

"Pljuni mu v obraz!" prigovarja Ivan.

"Pljuni, pljuni!" prigovarja mati.

"Česar, koliko je številka pri Sukičevih?"

"Res ne vem!"

"Poglej ob priliki! Neko ogrsko sodišče je radovedno, kje je gospod Ivan Sukič mlajši, ki ima zavraten napad na svoji vesti."

"In vendar sem vkljub zavratnemu napadu poštenješi ko Vi s svojim zatiranjem in izmaganjem delavcev. Ilonki seveda tudi ne izplačate tistega, kar je vložila v Vašo hišo?"

"Česar, spomni me ob kriliki, ko pojdem v Sobotu! Tožiti moram nekatere, ki so po svoji krivdi prelomili pogodbo. Če iztožimo, plačam Verenu stroške za prevoznino, tudi Andražu navržem nekaj kil pšenice. Zase ne obdržim ni zrnca."

"O, niti zrnca! Da Vas ni sram take hinavščine!"

"Čuli ste!" Ritoper pogleda po navzočih. "Pričali boste!"

"Sto tožb mi napravite, madeža s svojega čela ne zbrisete. In dan plačila pride tudi za Vas! Za vse hudobije pride dan plačila! Morda prej ko si mislite! Pojdiva, Andraž!"

"To je zato, ker ste potlačili tisto zadevo z upraviteljem!" pripomni Česar glasno.

"Ni še vseh dni konec!" vpije jezno Ritoper.

Ivan sliši, pa mu ne odgovori. Skoro vleči mora Andraž, ki se ne more odločiti.

O, koča se seseda, zrna ni v njej, ni ne enega krompirja, ni soli, ni praška moke! In Andraž, mladi, močni Andraž nima desne roke. In delati s samo levico ne more. O Bog! Večje nesreče, večje bridkosti ni na svetu ko biti mlad, močan, imeti voljo za delo — delati pa ne moreš! Jutri so Vsi sveti. Z materjo bosta lačna.

"Krvolok, krvolok! Desno Andražovo roko si zazidal v svojo hišo. O, da bi jo gledal vsako minuto v spanju, okrvavljeno, zmečkano Andražovo roko!"

Sotlička vpije, da čuje vsa vas.

"Kaj hočeš od krvoloka?" bruha Ritoper in odriha Horvatko, ki prosi za silje.

"Ali naj jutri jemo nezabeljen krompir?"

"Se nezabeljen krompir bo dober, samo če ga boste imeli."

"Križani, ali nas res poženete po svetu?"

"Iztrgaj svojemu staremu go-bezdaču jezik, ali mu ga vsaj zaveži! Potem vas morda pustim za gostače v bajti."

"Kaj res nimate srca? Ali naj vprico vseh poklekнем pred Vas in vzdignem roke ko k molitvi?"

"Babše, kaj si ponorelo? Ne čuješ, da sem krvolok? Pred krvoloka bi pokleknila?"

Horvatka si ne zna pomagati. Strah, da pride praznih rok domov, jo prevzame. In hoče poklekniti pred Ritoperja.

"Vse sem, samo človek ne! Kadar vam teče voda v grlo, kadar ste lačni, je pa kruti in krivoločni Ritoper dober. Nekaj ti dam iz smile. Ne kleči!"

Napolni ji vrečo.

"Ali ne bo za njegovo grofovsko milost, visokorodnega gos-

poda Gezo, poniževalno, če bo jedel kruh iz pšenice preprostega palirja?"

vpraša Gezovo mater, ki ponižno čaka z vrečami in se ne upa prositi.

Ostareli Mariški zatrepečejo ostre črte po obrazu. Nobene besede ne reče, ne pogleda Ritoperju v obraz, le vrečo nastavi.

Mora, težka mora, leži na vasi. Ni veselja, dasi so napolnili skrinje s pšenico; ni vrisov, dasi kupi oče iz izkopička za pšenico novo obleko; ni petja, dasi so prebudili kruh iz dolgega spanja. —

Ritoperka sedi v prostorni novi kuhinji. Roke ima sklenjene v naročju. Ko v težke misli zatopljena gleda skozi okno na pokopališče, kjer krasijo ljudje grobove. Petindvajset let je preživela v tesni kuhinji v stari hiši. Delala je, delala iz jutranje zore v trdno noč, rok ni držala sklenjenih v naročju in ni v težke misli zatopljena strmela brez dela skozi okno.

Lepa je kuhinja v novi hiši, prostorna je in svetla in solčna. Pa je Ritoperka ni vesela. Tesno, tesno ji je pri srcu vse od tedaj, ko je izrekla Sotlička strašne besede, da je zazidana v te zidove roka njenega sina.

"Si slišala, kaj so vse počeli?"

prilomasti mož v kuhinjo.

O, to so tisti njegovi redki trenutki, ko jo poišče, da se izgovori in ji dopove, da je vkljub vsemu ljudskemu mnenju ravnal pošteno in pravično.

"Posmehovali so se mi, ko smo sklenili pogodbo. Mislili so, da so potegnili Ritoperja. Hamene! Nikdar! Pa jih je rajši Ritoper potegnil!"

Žena vzdihne.

"Zakaj vzdihuješ?"

"Trudna sem. Najrajši bi, da me kmalu ponesete tja!" In pokazuje na pokopališče.

"Lina!" Ritoper presenečen obstoji ob njej in jo motri. Ko

liko let je že ni poklical po imenu?

"Zdaj bi umrla, ko imamo vsega? Novo hišo, da je ni take ni pod papirskim ni pod evangeličanskim zvonom! Denarja na posojilih in v hranilnici! Klet polna, trgovina polna, skladišče založeno, žitnica napolnjena. Za Lino gleda celo odvjetnik iz Sobotu! Dosedaj smo delali, garali, se mučili, sedaj šele začnemo živeti! Kaj pa si imela dosedaj od življenja? Kaj pa sem imel v življenju razen skrbi? Sedaj bo bolje!"

Ritoper sklene roke na hrbtu, korači po kuhinji in govori, ko da si hoče lajšati srce. "Palirja obesim v dim v staro hišo. Naj se tam suši. Kaj mi je treba tolike jeze

in skrbi in potov? In še obregne se obme vsako ščene, ko da nimamo več pod palcem ko vsa vas s Sukičem povrh! Le kako se je repenčil njegov sin! Naj bo vesel, da mu je nisem zagodel, kakor je zaslužil! Pa Verena! Pa Horvat! Kaj misliš, ali naj zadragnem Horvatu vrat?"

Žena vzdihne.

"Kaj vzdihuješ? Povej!"

"Saj ne narediš tako, ko rečem. Od kedaj me že nisi vprašal za svet?"

"Pa te vprašam sedaj. Novo življenje začnemo. Tudi ti boš govorila — tako bo novo življenje. Kaj naj naredim s Horvatom? Ne veš, kak jezik ima! In kako je strupen! Se grozi mi! Preveč je! Poženem ga! Do grla sem ga sit."

"Blagor mrtvim, kateri umrjejo v Gospodu. Odslej, govori Duh, naj se spočijejo od svojega truda, zakaj njih dela gredo z njimi."

V BLAG IN LJUBEČ SPOMIN

OB TRETJI OBLETNICI SMRTI,
ODKAR JE NA BOJIŠČU V VIETNAMU
DAROVAL SVOJE MLADO ŽIVLJENJE
NA OLTAR SVOJE NOVE DOMOVINE AMERIKE
NAS EDINI, LJUBLJENI IN NEPOZABNI SIN
PREDRAGI BRAT, VNUK, NEČAK IN STRICEK



Lance Corporal U.S. Marine Corps

Sylvester Victor Sekne

Padel je pri Quang Namu dne 12. aprila 1969.

Že leta tri Te zemlja krije
v temnem grobu mirno spiš,
srce Tvoje več ne bije,
bolečin več ne trpiš.

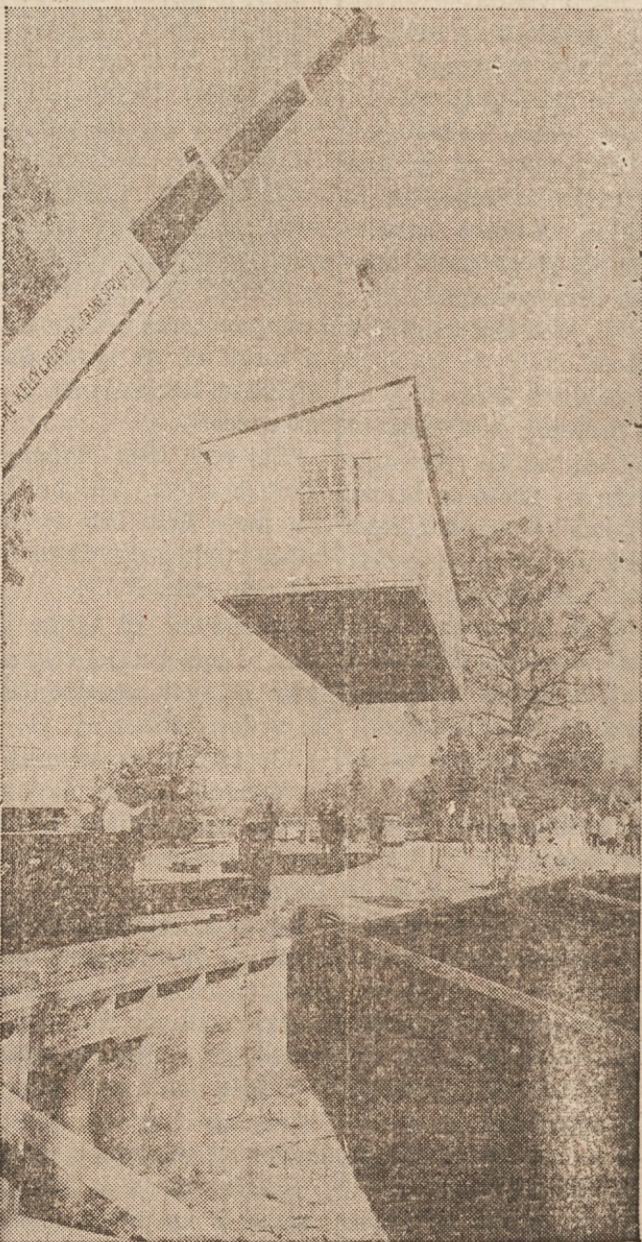
Nam pa žalost srca trga,
solze nam lijejo z oči,
dom je prazen in otočen,
ker Te več med nami ni!

Globoko žalujoci:

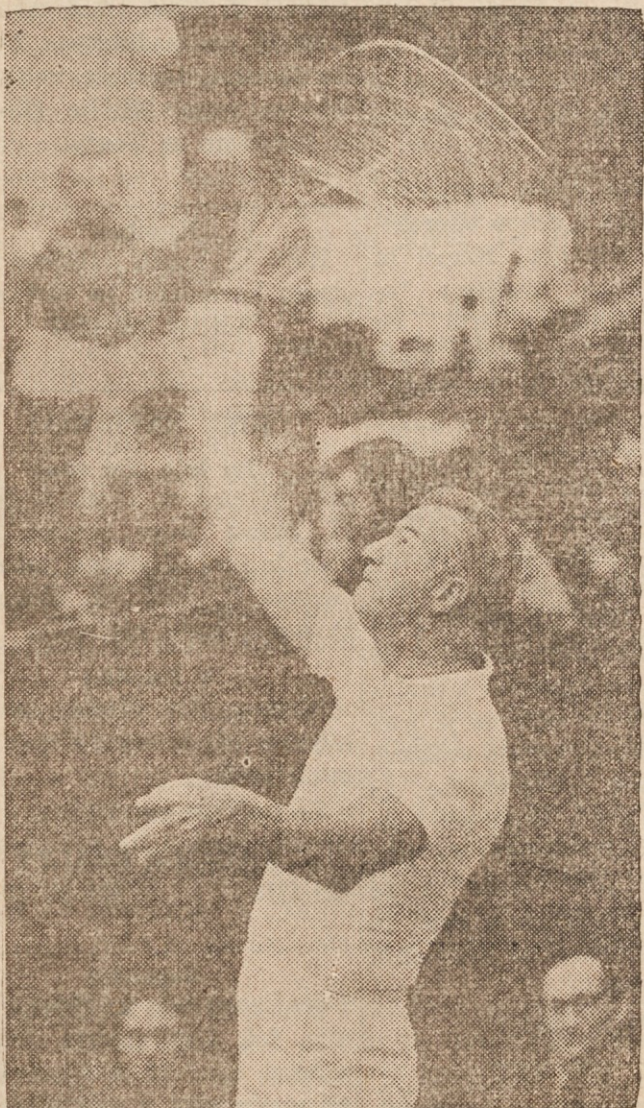
oče in mati FLORIJAN in MARIJA SEKNE
sestra FLORI poročena ZAZULA z družino
drugi sorodniki v Ameriki in v Sloveniji.

Cleveland, Ohio, 12. aprila 1972.

Wood Foundation Spurs Housing



An all-weather, pressure-treated wood foundation made it possible to erect an attractive three-bedroom home in less than 8 hours near Charlottesville, Va. recently. The factory-built house was hoisted onto the foundation in two sections, half-a-house each, by a 60-ton crane minutes after the foundation was set in place. A few hours later the owners were moving furniture in. The U.S. Department of Agriculture's Farmers Home Administration made the loan to the low-income rural family who purchased the home. Another USDA agency, the Forest Service, was instrumental in developing the unique wood foundation which has so far been used on about 75 homes in the Nation and permits construction under all weather conditions. USDA PHOTO



TUDI TENIS IGRA! — Podpredsednik Spiro T. Agnew je znan po igranju golfa, kjer rajše zadene kakega soigralca ali gledalca kot pa žogo, na sliki ga pa vidimo pri igranju tenisa v Washingtonu, D.C. Ta igra vsekakor ni tako navora kot golf.

NAROCITE SI

DNEVNIK

AMERISKO DOMOVINO

NAJVEČJI

SLOVENSKI

DNEVNIK

NAROČAJTE

TISKOVINE PRI

AMERISKO DOMOVINO